

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
CONSULTATIVE COUNCIL OF EUROPEAN JUDGES

ԿԱՐՇՈՒՔ ԹԻՎ 9 (2006)

ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՒՄ Է ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆԲԻ
ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԿԻՐԱՌՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ շԱՐՅՈՒՄ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է ԵՊԽ-ի կողմից

ԵՊԽ 7-րդ նիստի ընթացքում

(Ստրասբուրգ, նոյեմբերի 8-10, 2006թ.)

OPINION No. 9 (2006)
OF THE CONSULTATIVE COUNCIL OF EUROPEAN JUDGES (CCJE)
TO THE ATTENTION OF THE COMMITTEE OF MINISTERS OF THE
COUNCIL OF EUROPE ON THE ROLE OF NATIONAL JUDGES
IN ENSURING AN EFFECTIVE APPLICATION OF INTERNATIONAL AND
EUROPEAN LAW

This Opinion has been adopted by the CCJE at its 7th meeting (Strasbourg,
8-10 November 2006)

«Աջակցություն Հայաստանում դատական բարեփոխումների իրականացմանը»

Եվրոպական դատավորների խորհրդատվական խորհրդի (ԵՊԽՏ) փաստաթղթերի ոչ պաշտոնական թարգմանության տպագրությունն իրականացվել է Եվրոպական միության և Եվրոպայի խորհրդի կողմից համաֆինանսավորվող ծրագրի մի մասի շրջանակներում: Եվրոպական դատավորների խորհրդատվական խորհրդի (ԵՊԽՏ) փաստաթղթերում ներկայացված տեսակետները որևէ պարագայում չեն կարող համարվել Եվրոպական միության պատանակած տեսակետի արտահայտում:

“Support to the implementation of the judicial reform in Armenia”

The publication of the non-official translation of the documents of the Consultative Council of European Judges (CCJE) has been produced as part of a project co-funded by the European Union and the Council of Europe. The views expressed in the documents of CCJE can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union.

Եվրոպական դատավորների խորհրդատվական խորհրդի (ԵՊԽՏ) Կարծիք ԹԻՎ 9 (2006)

Բոլոր իրավունքները պահպանված են: Աստուծո հետ հարգարկության սնօրինության (F-67075) Ստրասբուրգ, Սեդեֆու կամ publishing@coe.int) նախնական բույլովության ուսյն հրատարակության որևէ հատված չի կարող թարգմանվել, վերարտադրվել կամ փոխանցվել որևէ ձևով կամ միջոցներով՝ էլեկտրոնային (սկրիպտային, համացանց և այլն) կամ մեխանիկական, այդ թվում՝ պատենտահամար, ձայնագրմամբ կամ տեղեկատվության պահեստավորման կամ որոնման ցանկացած համակարգով:

Էջայրումը և դիզայնը՝ «Անդրանիկ» հրատարակչության

Հրատարակվել է Եվրոպայի խորհրդի Երևանյան գրասենյակի կողմից

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
www.coe.int/yerevan

- © Եվրոպայի խորհուրդ, 2006թ., անգլերեն խմբագրության՝ Opinion No 9 (2006) of the Consultative Council of European Judges (CCJE)
- © Եվրոպայի խորհուրդ, 2018թ., հայերեն ոչ պատանակված թարգմանություն

Opinion No 9 (2006) of the Consultative Council of European Judges (CCJE)

All rights reserved. No part of this publication may be translated, reproduced or transmitted, in any form or by any means, electronic (CDi Rom, Internet, etc.) or mechanical, including photocopying, recording or any information storage or retrieval system, without prior permission in writing from the Directorate of Communications (F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int).

Layout and design: “Andranik” Publishing House

Published by the Council of Europe Office in Yerevan

Yerevan, Republic of Armenia
www.coe.int/yerevan

- © Council of Europe 2006 English edition: Opinion No 9 (2006) of the Consultative Council of European Judges (CCJE)
- © Council of Europe 2018 Armenian non-official translation

Ստրասբուրգ, 2006 թվականի նոյեմբերի 10

ԵՊԽԽ (2006) Կարծիք թիվ 9

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
(ԵՊԽԽ)

ԿԱՐԾԻՔ ԹԻՎ 9 (2006)

ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՒՄ Է ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ
ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԿԻՐԱԹՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ՀԱՐՑՈՒՄ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հնդունդիկ է ԵՊԽԽ-ի կազմից
ԵՊԽԽ 7-րդ նիստի ընթացքում
(Ստրասբուրգ, նոյեմբերի 8-10, 2006թ.)

ՆԵՒԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1. Նախարարների կոմիտեն հանձնարարել է Եվրոպական դատավորների խորհրդատվական խորհրդին (ԵԴԽՍ)՝ ուսումնասիրել, մատնավորապես, որո՞ւ հարցեր (որոնք ներառված են Եվրոպայում դատավորների համընդհանուր գործառնությունների շրջանակային ծրագրում), ինչպիսիք են, օրինակ՝ ազգային դատարանների դատավորների կողմից Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի և այլ միջազգային իրավական փաստաթղթերի կիրառումը, ազգային և եվրոպական դատական ինստիտուտների միջև երկխոսությունը և միջազգային բոլոր համապատասխան տեխստերի մասին տեղեկատվության հասանելիությունը:

2. ԵԴԽՍ-ն նշում է, որ ազգային իրավական համակարգերն ավելի ու ավելի շատ են գործ ունենում միջազգային բնույթի իրավական հարցերի հետ՝ ինչպես գլոբալիզացիայի, այնպես էլ այն բանի հետևանքով, որ միջազգային ու եվրոպական իրավունքը ներկայումս առանձնահատուկ շեշտադրում է անձանց և ոչ թե պետությունների միջև հարաբերությունը: Այս զարգացումները փոփոխությունների անհրաժեշտություն են ստեղծում վերապատրաստման, պրակտիկայի և նույնիսկ մշակույթի առումով, որպեսզի ազգային դատարանների դատավորները կարողանան իրականացնել արդարադատություն, որը բավարարում է արդի աշխարհի կարիքները և ցանկությունները՝ ժողովրդավարական պետությունների կողմից հանաչված իրավական սկզբունքների պահպանմամբ:

3. Նման զարգացումն առաջնահերթ պետք է կարևոր հետևանքներ ունենա դատավորների վերապատրաստման, միջազգային դատական ինստիտուտների միջև հարաբերության բնույթի և իրավնորմների հիերարխիայի վրա, որոնք դատավորը պետք է պահպանի իրավական աղբյուրների բլի անի համատեքստում: Երկրորդ՝ սա պահանջում է, որ պետական մարմինները լայնորեն օգտագործեն լրացուցիչ ռեսուրսներ՝ վերոնշյալ գործառնությունների կատարումն ապահովելու համար:

4. Ուստի՝ ԵԴԽՍ-ն օգտակար է համարում վերանայել, թե ինչ միջոցներ են հասանելի դատավորներին միջազգային մակարդակով արդյունավետ աշխատելու, ուստի և ազգային դատարանների դատա-

1 Ընդունված Նախարարների կոմիտեի կողմից 740-րդ նիստում, Փաստաթուղթ CCJE (2001)24:

2 Եվրոպական իրավունքի հավաքությունը սույնում օգտագործվում է լայն իմաստով՝ հարկ եղած դեպքում և անգամ պետությունների համար կիրառելիության սահմաններում ներառելով Եվրոպայի խորհրդի փաստաթղթերը, հասկապես՝ Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիան, ինչպես նաև Եվրոպական համայնության իրավունքը և Եվրոպական միության այլ փաստաթղթեր:

վորների կողմից եվրոպական և միջազգային իրավունքի կիրառման խնդիրը լուծելու համար: Սույն Կարծիքը նպատակ ունի ապահովելու միջազգային և եվրոպական իրավունքի, մասնավորապես, մարդու իրավունքների ոլորտի իրավունքի արդյունավետ կիրառումը: Այս նպատակին հասնելու միջոցներ են դատավորների վերապատրաստումը, համապատասխան տեղեկությունների և փաստաթղթերի առկայությունը, ինչպես նաև դրանց գրավոր և բանավոր քարգմանությունը:

5. Այս առումով՝ ԵՊԽՆ-ն ընդգծում է, որ ազգային դատարանների դատավորներն իրենց պետությունների վավերացրած միջազգային և եվրոպական պայմանագրերի, այդ թվում՝ Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի պահպանման և պատշաճ կիրառման երաշխավորներն են:

6. Սույն Կարծիքը լրացնում է «Ազգային և եվրոպական մակարդակներում դատավորների համար նախնական և ընթացիկ վերապատրաստման մասին» քիվ 4 (2003) ԵՊԽՆ կարծիքը, որտեղ ներառված դիտարկումները, անկասկած, լիովին կիրառելի են սույն Կարծիքում բարձրացված հարցերի առնչությամբ:

Ա. ԲՈՂՈՐ ԿԻՐԱՌԵԼԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ
ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՓԱՏՏԱԹՂԹԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԿ ԱԶԳԱՅԻՆ
ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԻ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄՑ

ա. Դատավորների կողմից միջազգային և եվրոպական իրավունքի մասին բավարար գիտելիքների տիրապետում

7. Հասարակությունների ահող միջազգայնացման համատեքստում մեծացել է միջազգային և եվրոպական օրենսդրության և նախադեպի ազդեցությունն ազգային օրենսդրության և դատական պրակտիկայի վրա: Իրավունքի այս ոլորտները պետք է պատշաճ ընկալվեն դատավորների կողմից՝ ժողովրդավարական երկրների համար ընդհանուր իրավունքի գերակայության սկզբունքի համաձայն դատական գործառույթներ իրականացնելու նպատակով: Ուստի՝ դատավորները պետք է պատրաստ լինեն ծանոթանալու իրավական պրակտիկայի միջազգային զարգացումներին և իրենց մասնակցությունը ցուցաբերեն այդ հարցում: Նրանք պետք է տեղյակ լինեն միջազգային և եվրոպական իրավունքին և պետք է կարողանան կիրառել այն, մասնավորապես՝ մարդու իրավունքների հարցերի մասով:

3 Տե՛ս Եվրոպայում դատավորների համընդհանուր գործողությունների օրջանակային ծրագրի «IV դ» կետը:

բ. Դատավորներին միջոցների տրամադրում միջազգային և եվրոպական իրավունքի մասին տեղեկատվության հասանելիության համար

8. Միջազգային և եվրոպական նորմերը, ինչպես նաև դատական պրակտիկան արագ առաջընթաց են ապրում բնակական առումով, ինչպես նաև բարդության աստիճանով: Որպեսզի երկրի դատավորները կարողանան հիշտ կողմնորոշվել եվրոպական և միջազգային համատեխառում, պետությունը, իր միջազգային պարտավորություններին հավասարիմ մնալու համար, պետք է համապատասխան միջոցներ ձեռնարկի՝ ապահովելու, որ դատավորները լիովին տիրապետեն եվրոպական և միջազգային փաստաթղթերին, մասնավորապես, մարդու իրավունքների պաշտպանության մասով, ինչը թույլ կտա վերջիններիս առավել լավ կատարել իրենց գործառնությունները:

գ. Միջազգային և եվրոպական իրավունքի ներառումը բուհերի և դատավորների վերապատրաստման դասընթացների ուսումնական ծրագրերում

9. Շատ երկրներում միջազգային իրավունքի, եվրոպական իրավունքի, այդ թվում՝ մարդու իրավունքների վերաբերյալ առարկաներն իրավաբանական կրթական ծրագրի մաս են կազմում բուհերում: Այնուամենայնիվ, միայն որոշ երկրներում է պարտադիր, որ դատավորի թեկնածուն խոր գիտելիքներ ունենա այդ առարկաներից:

10. ԵԴԽՆ-ն գտնում է, որ կարևոր է, որ միջազգային և եվրոպական իրավական հարցերը բուհերի ուսումնական ծրագրերի մաս կազմեն, ինչպես նաև հաշվի առնվեն դատավորի պաշտոնի համար ընդունելության ֆինուսյան ժամանակ այն երկրներում, որտեղ նման ֆինուսյուններ են անցկացվում:

11. Դատավորների համար պետք է կազմակերպվեն նախնական և ընթացիկ վերապատրաստման ծրագրեր թե՛ ընդհանուր և թե՛ նեղ մասնագիտական ոլորտի միջազգային իրավունքի թեմաներից: Չնայած դատավորների համար նախնական և ընթացիկ վերապատրաստման ծրագրերի առումով առկա են տարբերություններ եվրոպական երկրների միջև, այնուամենայնիվ, Եվրոպայի բոլոր երկրների դատական մշակույթում եվրոպական իրավունքը հավասար կարևորություն ունի:

12. Որոշ երկրներում դատական համակարգում վերապատրաստում իրականացնող ինստիտուտների (այդ թվում՝ դատական ծառայության հանձնաժողովների) կամ արդարադատության նախարարությունների կողմից, կամ տարբեր հաստատությունների կողմից՝ համատեղ, միջազգային և եվրոպական իրավունքի ոլորտում հատուկ վերապատ-

րաստման նախաձեռնություններ են կազմակերպվում հատուկ դատավորների կամ դատավորների և դատախազների համար⁴ : Այլ երկրներում միջազգային և եվրոպական իրավունքից հատուկ վերապատրաստում չի իրականացվում: Այդ երկրներում դատավորները սովորաբար մասնակցում են ընդհանուր բնույթի վերապատրաստման դասընթացների, որոնք կազմակերպվում են հենց դատական կամ այլ մարմինների կողմից (համալսարաններ, փաստաբանական միություններ, օտարերկրյա դատական համակարգի վերապատրաստման դպրոցներ):

13. Այս առումով ԵՒՆՍ-ն ցանկանում է հիշատակել միջազգային պայմանագրերի կիրառման մասով դատավորների վերապատրաստման առնչությամբ Եվրոպայի խորհրդի օրենսդրությունը (acquis-ը⁵): Օրենսդրությամբ վերահաստատվում է, որ անհրաժեշտ է՝ ա) գաբացակցել միջազգային իրավունքի, պայմանագրերի, եվրոպական և այլ միջազգային ինստիտուտների ուսումնասիրությունը բուհական առարկաների շրջանակում, բ) հարկ եղած դեպքում ներմուծել թեստեր միջազգային նորմերի վերաբերյալ դատավորների ֆնկցիոնների և պաշտոնի նշանակման մրցույթների ժամանակ, գ) դատավորների նախնական և ընթացիկ վերապատրաստումներին տալ միջազգային ուղղվածություն, դ) Եվրոպայի խորհրդի շրջանակում և եվրոպական ինստիտուտների և այլ միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցության պայմաններում կազմակերպել վերապատրաստման սեմինարներ դատավորների և դատախազների համար, որոնց նպատակը պետք է լինի միջազգային փաստաթղթերի վերաբերյալ գիտելիքների կատարելագործումը:

դ. Միջազգային և եվրոպական իրավունքի ոլորտում դատավորների վերապատրաստման որակի ապահովումը

14. Միջազգային և եվրոպական իրավունքի թեմաներով վերապատրաստման առումով ԵՒՆՍ-ն գտնում է, որ դատական մարմինների անդամները պետք է զգալի մասնակցություն ունենան որպես վերապատրաստողներ: Դատավորների նման վերապատրաստումները պետք է ընդգրկեն հատուկ թեմաներ դատական պրակտիկայի վերաբերյալ և պետք է ուղեկցվեն ուսումնական համապատասխան նյութ-

4 Եվրոպայի խորհրդի անգամ պետությունները դատավորների և դատախազների վերապատրաստման համար պատասխանատու ազգային ինստիտուտների կազմով այսպես կոչված Լյաբոնի ցանցի (դատավորների և դատախազների վերապատրաստման մասով տեղեկությունների փոխանակման ցանց) մասնակից անգամ են հանդիսանում:

5 Տե՛ս, մասնավորապես, Լյաբոնի ցանցի երկրորդ հանդիպման եզրակացությունները (Բորդո, 1997 թվականի հուլիս 2-4):

քերով՝ համացանցով մատուցվող հեռահար ուսուցման ճյուղերի հնարավորությամբ: ԵՊՏՆ-ն խրախուսում է համագործակցելը ոլորտի ազգային վերապարաստման ինստիտուտների հետ և կոչ է անում ապահովելու թափանցիկություն վերապարաստման նման ծրագրերի և դրանց մասնակցության եղանակների մասին տեղեկատվության մասով:

ե. Բոլոր դատավորների համար միջազգային և եվրոպական իրավունքի մասով շարունակական և հասանելի տեղեկատվության ապահովում

15. ԵՊՏՆ-ն նկատում է, որ դատավորներին կանոնավոր կերպով չեն տրամադրվում միջազգային և եվրոպական իրավական փաստաթղթերի և նախադեպի մասին լիարժեք և թարմացված տեղեկություններ: Նույնիսկ այն դեպքերում, երբ դատավորներն իրավական տեղեկատվություն են ստանում էլեկտրոնային կամ թղթային տարբերակով, երկրների պաշտոնական տեղեկագրերում հազվադեպ են տեղեկություններ ընդգրկվում միջազգային և եվրոպական իրավունքի մասին: Որոշ երկրներ, այնուամենայնիվ, իրավական հատուկ շրջաբերակներ են հրապարակում, որոնք ներառում են միջազգային իրավունքի մասին տեղեկություններ: Այլ ինստիտուտներ, ինչպես օրինակ՝ դատական ակադեմիաները, վերապարաստման կենտրոնները կամ դատական դեպարտամենտները, երբեմն թարմ տեղեկություններ են տրամադրում միջազգային և եվրոպական դատարանների նախադեպային իրավունքի մասին: Տեղեկություններ կարելի է գտնել նաև ազգային իրավական պարբերականներում:

16. Հասանելիությունը համացանցին ինքնին չի կարող պետություններին ազատել միջազգային և եվրոպական իրավական թեմաների վերաբերյալ բավարար տեղեկություններ տրամադրելու կամ նման տեղեկություններ ձեռք բերելու միջոցներ ապահովելու պարտավորությունից:

17. ԵՊՏՆ-ն առաջարկում է, որ բոլոր դատավորների համար իրավական փաստաթղթերը հասանելի լինեն էլեկտրոնային և թղթային տարբերակով, ինչը թույլ կտա կատարել միջազգային և եվրոպական իրավական թեմաներով հոգրիտ հետազոտություններ: Նման հնարավորություններ պետք է ապահովվեն դատավորների համար մասնագետների աջակցության միջոցով: Եթե անհրաժեշտ է, դա պետք է կատարվի կենտրոնացված ծառայությունների մատուցման միջոցով, ինչը թույլ կտա, որ դատավորները լինեն ավելի տեղեկացված, քան պահանջվում է:

18. Միայն փոքրաթիվ երկրներում են արդարագատության կամ արտաֆին գործերի նախարարությունները տրամադրում համապատասխան տեխստերի, այդ քվում՝ իրենց երկրին վերաբերող՝ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի վճիռների մայրենի լեզվով քարգմանություններ: ԵՊԽՆ-ի կարծիքով, այս իրավիճակը պետք է անհապաղ փոփոխ պետությունների կողմից: Համապատասխան պետական աջակցությամբ պետք է ապահովվեն իրավական փաստաթղթերի քարգմանության արդյունավետ ծառայություններ, որոնք կարող են կիրառվել դատական պրակտիկայում (տե՛ս նաև ստորև 23-րդ պարբերությունը):

19. Դատավորների աշխատանքին աջակցելու նպատակով պետք է ապահովվել ամբողջական և դասակարգված, ինդեքսավորված և ծանոթագրություններով քարն տեղեկությունների հասանելիություն, որպեսզի դատավորը միայնակ, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ դատարանի աշխատակազմի փաստաթղթաբանության ստորաբաժանման աշխատակիցների և դատավորների օգնականների օգնությամբ, կարողանա գնահատել տեխստերի օգտակարությունը: Պետք է խրախուսել նաև կենտրոնացված և լուրջ դատարանի փաստաթղթերի բաժնի և/կամ դատարանից դուրս իրավական տեխստերով և փաստաթղթերով հագեցած գրադարանների հետ համագործակցություն:

գ. Օտար լեզուներով տեղեկատվության հասանելիության միջոցների ապահովում դատավորների համար

20. Հաշվի առնելով վերոնշյալը՝ ԵՊԽՆ-ն նշում է, որ օտար լեզուների իմացությունն ազգային դատարանների դատավորների համար կարևոր գործիք է միջազգային և եվրոպական իրավունքի ոլորտում վերջին զարգացումների մասին տեղեկացված լինելու համար:

21. Ներկայումս դատավորների համար օտար լեզուների անվար դասընթացներ հասանելի են միայն մի քանի երկրներում: Երբեմն նման դասընթացները մասամբ ֆինանսավորվում են պետության կողմից: Երբեմն նման խրախուսական միջոցներ առաջարկվում են միայն որոշակի դատավորների, որոնք սերտորեն առնչվում են միջազգային և եվրոպական ինստիտուտների հետ:

22. ԵՊԽՆ-ն խրախուսում է համապատասխան միջոցների ձեռնարկում, այդ քվում՝ դրամաբերների տրամադրում, որոնք ուղղված են դատավորներին օտար լեզուներ դասավանդելուն՝ որպես կիմնական կամ մասնագիտական վերապատրաստման մաս:

6 Տե՛ս նաև «Ողջամիտ ժամկետում արդար դատաֆնության և դատաֆնության ժամանակ դատավորի դերի մասին՝ հաշվի առնելով վեների այլընտրանքային կարգավորման միջոցները» ԵՊԽՆ քիվ 6 (2004) կարծիքի 65-րդ պարբերությունը:

23. Պետությունները պետք է ապահովեն, որ դատարանների սնօրինությամբ սակ լինեն իրավական և միջազգային ծառայությունների բավարար թվով մասնագետներ փաստաթղթերի քարզմանության համար, որոնք անհրաժեշտ կարող են լինել դատավորներին միջազգային և եվրոպական իրավունքի համապատասխան ուղղությունում իրագեղված լինելու համար: ԵԴԽՆ-ն իրագեղ է այս ծառայությունները գործարկելու համար անհրաժեշտ ծախսերին և առաջարկում է, որ դրանք ֆինանսավորվեն պետական բյուջեի առանձին սուղով այնպես, որ դատարանների գործունեության համար սրամազրված ֆինանսական միջոցներն արդյունքում չնվազեն:

24. Գրավոր և բանավոր այս քարզմանությունները պետք է իրականացվեն համապատասխան որակավորում ունեցող մասնագետների կողմից, որոնց մասնագիտական կարողությունները կարող են ստուգվել դատավորների կողմից, քանզի վերաբերում են դատական գործառնություն:

Բ. ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԴԱՏԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԵՐԿԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆԸ⁷

ա. Անհրաժեշտ երկխոսություն թե՛ ֆորմալ և թե՛ ոչ ֆորմալ ձևաչափերով

25. Ազգային դատարանները պատասխանատու են եվրոպական իրավունքը կիրառելու համար: Շատ դեպքերում նրանք այն պետք է անմիջականորեն կիրառեն: Նրանք նաև պետք է մեկնաբանեն ներպետական իրավունքը՝ եվրոպական չափանիշներին համահունչ:

26. Ազգային դատարանների բոլոր դատավորների համար Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի, իսկ որոշ դեպքերում՝ Եվրոպական համայնքների արդարադատության դատարանի նախադեպը ծառայում է որպես արդյունք եվրոպական իրավունքը մշակելիս:

27. Ազգային և եվրոպական դատական ինստիտուտների միջև երկխոսությունն անհրաժեշտ է և արդեն տեղի է ունենում գործնականում: Դրա զարգացմանը պետք է նպաստել համապատասխան նախաձեռնություններով:

28. Ազգային և եվրոպական դատարանների միջև արդյունավետ երկխոսություն խթանելու նպատակով պետք է գործեն նախաձեռնություններ, որոնք ուղղված են ազգային դատավորների կողմից տեղեկատվության փոխանակմանը, իսկ հնարավորության դեպքում՝ ինստիտուտների միջև անմիջական շփումներին:

⁷ Տե՛ս Եվրոպայում դատավորների համընդհանուր գործողությունների շրջանակային ծրագրի «IV գ» կետը:

29. Այս երկխոսությունը կարող է տեղի ունենալ տարբեր մակարդակներում: Ֆորմալ, ընթացակարգային մակարդակում երկխոսության ինստիտուցիոնալ ձևի օրինակ կարող է ծառայել նախնական կարգավորման ընթացակարգը, որը կիրառվում է Եվրոպական համայնքների արդարադատության դատարանի հասանելիության համար: Ազգային դատարանների դատավորներին կարող են տրվել առավել մեծ հնարավորություններ՝ մասնակցելու Մարզու իրավունքների էվրոպական դատարանի գործունեությանը: Ոչ ֆորմալ մակարդակում՝ երկխոսություններ կարող են տեղի ունենալ դատավորների այցերի և/կամ մասնագիտական պրակտիկայի ընթացքում Մարզու իրավունքների էվրոպական դատարանում, Եվրոպական համայնքների արդարադատության դատարանում և միջազգային ու էվրոպական այլ դատարաններում, ինչպես նաև ներպետական և միջազգային մակարդակում սեմինարների և տեսակետների փոխանակման համար ոչ պաշտոնական հանդիպումների ժամանակ:

30. ԵԴԽԽ-ն ցանկանում է նկատել, որ ոչ ֆորմալ երկխոսությունը համարվում է դատավորների վերապատրաստման ծրագրերի մաս: Նման միջոցառումների մասնակիցները ներկայումս հիմնականում բարձր աստիճանի դատարանների (գերագույն դատարանների, սահմանադրական դատարանների) դատավորներ են: ԵԴԽԽ-ն գտնում է, որ, չնայած անհրաժեշտ հանգամանք է, որ բարձր աստիճանի դատարանների դատավորները սերտ կապեր պահպանեն միջազգային դատարանների հետ, այնուամենայնիվ, վերապատրաստման ազգային ինստիտուտները պետք է հոգ տանեն, որ երկխոսության հնարավորությունները չսահմանափակվեն միայն բարձր աստիճանի դատարանների դատավորներով, որովհետև շատ դեպքերում հենց առաջին աստիճանի դատարանի դատավորները պետք է զննատես, կիրառեն և մեկնաբանեն էվրոպական նորմերը կամ նախադեպային իրավունքը: Տարբեր երկրների փորձառությունը ցույց է տալիս, որ ոչ ֆորմալ երկխոսությունը փոքրամասշտաբ հանդիպումների ժամանակ ամենարդյունավետն է:

բ. Ազգային դատարանների դատավորների միջև անմիջական շփումը

31. Ազգային և էվրոպական դատարանների միջև երկխոսությունը էվրոպական մակարդակում դատավորների միջև շփման միայն մեկ ձևն է: Տարբեր երկրների դատավորների միջև շփումները միայնակ հետ նույնպես մեծ կարևորություն ունեն: Ազգային դատարանների դատավորները հաճախ պետք է հաշվի առնեն, թե այլ երկրների դատավորներն ինչպես են կիրառում և/կամ մեկնաբանում միջազգային և էվրոպական իրավունքը: Նրանք մեծապես հետաքրքրված են սո-

վորելու միմյանցից: Տարբեր երկրներից դատավորների միջև նման երկխոսությունը նույնպես կարևոր է՝ վերահաստատելու փոխադարձ վստահության սկզբունքը եվրոպական դատական համակարգերի միջև: Սա կատարվում է ազգային որոշումների շրջանառության օժանդակման և տարբեր երկրներում այդ որոշումների կատարման ընթացակարգերի պարզեցման նպատակով:

32. Տարբեր երկրներից դատավորների միջև ուղղակի շփումները, այդ թվում՝ ազգային դատական վերապատրաստման ինստիտուտների կողմից կազմակերպված սեմինարների, դատավորների աշխատանքային գործուղման, ուսումնական այցերի և այլնի շրջանակում, հատկապես կարևոր են: Այս ուղորտում հնարավոր է գտնել օգտակար գործընկերներ եվրոպական մակարդակում գործող համագործակցային ծրագրերի շրջանակում:

33. Դատավորներին պետք է գործնական տեղեկություններ տրամադրվեն այս շրջանակում կազմակերպված դատավորների աշխատանքային գործուղումների վերաբերյալ: Դատավորները պետք է փոխանակման այս ծրագրերից օգտվելու հավասար հնարավորություն ունենան, եթե ցանկանում են մասնակցել դրանց:

Գ. ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄՆԸ

ա. Դատավորի դերը և նորմերի հիերարխիան

34. Յուրաքանչյուր երկրի կողմից միջազգային և եվրոպական չափանիշների կիրառումը մեծապես կախված է այն բանից, թե ինչ կարգավիճակ ունեն նման չափանիշները ներպետական իրավունքում, այդ թվում՝ սահմանադրության ներքո:

35. Այս նպատակին հասնելու ընթացքում նկատվել են որոշակի խոչընդոտներ: Այս խոչընդոտները համարվել են տեղեկատվության հասանելիության հետ կապված խնդիրների, «հոգեբանական» բնույթի խնդիրների և հատուկ իրավաբանական խնդիրների արդյունք՝ :

36. Առաջին երկու խոչընդոտները հնարավոր է հաղթահարել վերոնշյալ գործողությունների միջոցով, որոնք ուղղված են եվրոպական իրավական փաստաթղթերի առավել հասանելիությանը և ինստիտուտների միջև երկխոսությանը:

8 Տե՛ս Եվրոպայում դատավորների համընդհանուր գործողությունների շրջանակային ծրագրի «IV բ» կետը:

9 Տե՛ս, մասնավորապես, Լյուսբուրգի ցանցի երկրորդ հանդիպման եզրակացությունները (Բարդո, 1997 թվականի հուլիս 2-4):

37. Իրավական բնույթի խոչընդոտների առումով ԵՊՏ-ն ցանկանում է նկատել, որ, ընդհանուր առմամբ, երկրները ճանաչում են միջազգային պայմանագրերի գերակայությունը ներպետական օրենքների նկատմամբ, եթե այդ պայմանագրերը վավերացվել են և/կամ հարկ եղած դեպքում ինկորպորացվել ներպետական օրենսդրություն: Հիմնականում այս գերակայությունը սահմանվում է առանձին պետությունների սահմանադրությամբ կամ միևնույն ժամանակ սահմանադրությանը վերապահվող գերակայությամբ: Քիչ թվով երկրներում միջազգային իրավունքի գերակայությունը բխում է ազգային գերագույն դատարանի որոշումներից: Սովորաբար Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիան իր կարգավիճակով ազգային սահմանադրությունից ցածր է, բայց կոնվենցիան հատուկ կարգավիճակ ունի՝ ի դեմս խորհրդարանի կողմից ընդունված սովորական օրենքների: Այս սկզբունքի գործնական կիրառությունը, այնուամենայնիվ, իրականացվում է մի շարք տարբերակներով:

38. Հիմնական դեպքերում, երբ հակասություն է առաջանում վերազգային դրույթի և ներպետական իրավունքի դրույթի միջև, ներպետական օրենքները և իրավական ավանդույթները թույլ են տալիս դատարաններին որոշում ընդունել հօգուտ միջազգային կոնվենցիայի կամ պայմանագրի: Հնարավոր տարբերակներից մեկն այն է, որ ազգային դատարանը պարտավոր է կասեցնել վարույթը և գործն ուղարկել Սահմանադրական դատարան: Բայց գոյություն ունեն երկրներ, որտեղ պետությունները պարտավոր են կիրառել ներպետական իրավունքը, նույնիսկ եթե դա հակասում է, օրինակ՝ Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիային:

39. Յուրաբանչյուր պետություն նման գործիքները մեկնաբանելու և դրանք ներպետական իրավունք ներմուծելու իր համակարգն ունի՝ կախված դրանց վերապահվող կարգավիճակից: Անորոշությունից խուսափելու համար դատարանները պետք է մեկնաբանեն և գործողության մեջ դնեն ներպետական օրենսդրությունը և հնարավորության սահմաններում կիրառեն ներպետական նախադեպային իրավունքն այնպես, որ այն համահունչ լինի եվրոպական իրավունքին և միջազգային ու եվրոպական սկզբունքներին և հասկացություններին:

40. Դատավորները, օրենսդիր և գործադիր մարմինների հետ միասին, պետք է առաջնորդվեն իրավունքի գերակայության սկզբունքով: ԵՊՏ-ն կարևորում է, որ տարբեր երկրների դատավորները պահպանեն միջազգային և եվրոպական իրավունքը, որը խթանում է իրավունքի գերակայության սկզբունքը՝ պատշաճ կերպով հաշվի առնելով այդ իրավունքը՝ անկախ ազգային իրավական համակարգից:

բ. Ազգային և միջազգային/Եվրոպական **նախադեպ** և գործի-
ներ, մասնավորապես՝ Եվրոպայի խորհրդի առաջարկու-
թյուններ

41. Միջազգային և եվրոպական չափանիշների կիրառումը պայմանավորված է նախադեպով, որովհետև դատական մարմիններն ազգային իրավունքը պետք է մեկնաբանեն՝ հաշվի առնելով վերազգային իրավունքը: Միևնույն ժամանակ այդ մարմինները պետք է պահպանեն ազգային սահմանադրական չափանիշները:

42. Ինչ վերաբերում է Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանին, իսկ որոշ դեպքերում՝ Եվրոպական համայնքների արդարադատության դատարանի նախադեպի դերին, ակնհայտ են երկու միտումներ: Առաջին և ամենատարածված միտումն այն է, որ ազգային դատարաններն այս դատարանների որոշումները հաշվի են առնում նույնիսկ այն դեպքերում, երբ դրանք պարտադիր ուժ չունեն: Երկրորդ միտումն այն է, որ այս որոշումներին տրվում է նախադեպային իավունքի կարգավիճակ, որին ազգային դատարանները պարտավոր են հետևել:

43. Չնայած ազգային դատարանների դատավորները հաշվի են առնում և կիրառում են միջազգային և եվրոպական իրավունքը, այնուամենայնիվ սա դեռ չի նշանակում, որ ազգային օրենսդրությունը համապատասխանում է Եվրոպայի խորհրդի առաջարկություններին, որոնք համարվում են «իրավունքի ոչ պարտադիր աղբյուրներ»:

44. Եվրոպայի խորհրդի նախարարների կոմիտեն կարող է անդամ պետություններին ուղղված առաջարկներով հանդես գալ այնպիսի հարցերի վերաբերյալ, որոնց շուրջը «ընդհանուր ֆազաբակախոսության» համաձայնություն է ձեռք բերվել: Այս առաջարկությունները պարտադիր ուժ չունեն անդամ պետությունների համար, չնայած Եվրոպայի խորհրդի կանոնադրությունն իրավունք է տալիս Նախարարների կոմիտեին՝ պահանջելու անդամ պետությունների կառավարություններից՝ «տեղեկացնել իրեն, թե ինչ գործողություններ են ձեռնարկվել» առաջարկությունների կատարման ուղղությամբ (տե՛ս Եվրոպայի խորհրդի կանոնադրության «15.բ» հոդվածները):

45. ԵՒՆԻՍ-ն ընդգծում է, որ նախընտրելի է, որ նոր օրենսդրական ակտեր նախագծելիս օրենսդիրներն օգտվեն Եվրոպայի խորհրդի առաջարկություններից: Նմանապես, օրենքը կիրառելիս, դատավորները հնարավորության սահմաններում պետք է մեկնաբանեն այն այնպես, որ դա համահունչ լինի միջազգային չափանիշներին, եթե նույնիսկ դրանք սահմանված են «իրավունքի ոչ պարտադիր աղբյուրներով»:

գ. Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի վճիռներին հետևելը

46. Որոշ պետություններում, նույնիսկ նախքան Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան դիմում ներկայացնելը, հնարավոր է կիրառել վերջնական դատական ակտի դատական վերանայում, եթե այդ որոշումը հակասում է Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի համաձայն ընդունված որոշումներին: Այնուամենայնիվ, ԵՊԽՆ-ն ցանկանում է նկատել, որ մեծաթիվ երկրներում նախքան վերջնական դատական ակտի վերանայումը անհրաժեշտ է տվյալ պետության դեմ կայացված Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի որոշումը:

47. Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի խախտումների համար փոխհատուցման հայց կարող է ներկայացվել միայն, երբ Դատարանը խախտում է արձանագրել: Մեծաթիվ երկրներում հնարավոր չէ հայտնաբերել նման խախտումներ և փոխհատուցման հայց ներկայացնել, նախքան Դատարանը խախտում կգտնի:

48. ԵՊԽՆ-ն իրազեկ է, որ մեծաթիվ երկրներում Դատարանի վճիռների կատարումը նախատեսված չէ ազգային օրենսդրությամբ: Որոշ երկրներում կիրառվում են միջոցներ են նախատեսվում Սահմանադրական դատարանի կողմից:

49. Շեշտելով ընդհանուր կարևորության իրավունքները կիրառելի է կարևորությունը, ինչպես դրանք սահմանված են Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայում, և ընդգծելով, որ ազգային դատարանների դատավորները նաև եվրոպական դատավորներ են, ԵՊԽՆ-ն խրախուսում է դատավորներին, հնարավորության սահմաններում, օրենքը մեկնաբանելիս կամ գործող դատավարական իրավունքի շրջանակում կիրառել բոլոր այն ռեսուրսները, որոնք հասանելի են իրենց. ա) վերանայել գործը, եթե առկա է կոնվենցիայի խախտում, նույնիսկ նախքան Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը վճիռ կկայացնի, բ) փոխհատուցում տրամադրել խախտումների համար՝ հնարավորինս շուտ: Օրենսդիրները պետք է դիտարկեն դատավարական իրավունքը փոփոխելու հարցը՝ օժանդակելու համար ազգային դատարանների կողմից եվրոպական գործառնությունների իրականացմանը¹⁰ :

¹⁰ ԵՊԽՆ-ն տեղին է համարում հիշատակել, որ 2006 թվականի մայիսին ստորագրման ներկայացված՝ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանին ուղղված թիվ 14 արձանագրության համաձայն, Նախարարների կոմիտեն իրավասություն է ստանում ձայների երկու երրորդով մեծամասնության դեպքում հայց հարուցելու Դատարան, եթե պետությունը հրաժարվում է կատարել վճիռը: Նախարարների կոմիտեն նաև կուցենա նոր լիազորություն՝ խնդրել Դատարանին՝ մեկնաբանելու դատավիճուր: Սա նախատեսված է օգնելու համար Նախարարների կոմիտեին՝ դատավիճուների կիրառվումը վերահսկելու և, մասնավորապես, որոշելու համար, թե ինչ միջոցներ են անհրաժեշտ դատավիճուր կատարելու համար:

ԱՌԱՋԱՆԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

ԵՎ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ա. Միջազգային և եվրոպական իրավունքի ոլորտում դատավորների վերապատրաստման, դատավորների համար համապատասխան տեղեկատվության հասանելիության, օտար լեզուների դասընթացների և թարգմանչական ծառայությունների առկայությամբ ԵՊԽ-ն առաջարկում է, որ՝

- ա) պահպանելով դատական իշխանության վերապատրաստման համար պատասխանատու համապատասխան անկախ մարմնի միջոցով դատական իշխանության անկախությունը՝ պետությունները բավարար միջոցներ սրամադրեն՝ ապահովելու համար միջազգային և եվրոպական իրավունքի ոլորտներում դատավորների վերապատրաստմանը,
- բ) ապահովվի, որ դատավորները նախնական գիտելիքներ ունենան միջազգային և եվրոպական իրավունքից և նախադեպային իրավունքից՝ բուհերի իրավաբանական ֆակուլտետներում այդ թեմաներն ուսումնական ծրագրերում ներառելու միջոցով,
- գ) միջազգային և եվրոպական իրավունքի նախնական գիտելիքները լինեն դատավորի պաշտոնում նշանակման նախապայման, նախքան վերջիններս կանցնեն իրենց պարտականությունների կատարմանը,
- դ) միջազգային և եվրոպական իրավունքի թեմաներով վերապատրաստմանը լինի դատավորների նախնական և ընթացիկ վերապատրաստման մաս: Դատավարական թեմաներով վերապատրաստման համար օգտակար կլինի ազգային վերապատրաստման ինստիտուտների միջև միջազգային համագործակցությունը,
- ե) հասանելի լինեն տեղեկություններ միջազգային և եվրոպական իրավունքի, այդ թվում՝ միջազգային և եվրոպական դատարանների որոշումների մասին: Դատարանի աշխատակազմի փաստաթղթաբաշխողությունը ստորաբաժանման, գրադարանների և դատավորների օգնականների համագործակցությամբ՝ դատավորներին պետք է երաշխավորվի պատշաճ կերպով ինդեքսավորված և ծանոթագրություններով տեղեկությունների հասանելիություն: Տրամադրված տեղեկությունները պետք է լինեն համապարփակ և հեշտ հասանելի,
- զ) համապատասխան միջոցներով, այդ թվում՝ դրամաշնորհների սրամադրմամբ, ապահովվի, որ դատավորները տիրապետեն

օտար լեզուների: Ի լրումն՝ դատարանները պետք է ունենան գրավոր և բանավոր որակյալ թարգմանչական ծառայություն, որի ծախսերը պետք է առանձին լինեն դատարանների գործունեության ընթացիկ ծախսերից:

Բ. Կարևորելով ազգային դատական ինստիտուտների թե՛ միայնաց հետ և թե՛ միջազգային, այդ թվում՝ եվրոպական դատական ինստիտուտների հետ շփումները և համագործակցությունը՝ ԵՊԽՆ-ն խրախուսում է՝

- ա) զարգացնել անմիջական շփումներ և երկխոսություն նման ինստիտուտների միջև, օրինակ՝ համաժողովների, սեմինարների և երկկողմանի հանդիպումների ձևաչափով. հատուկ կարևորություն ունեն փոքրամասշտաբ հանդիպումները,
- բ) իրականացնել այցեր և ուսումնական ծրագրեր, որոնք կազմակերպվում են, օրինակ՝ ազգային վերապատրաստման դատական ինստիտուտների և ազգային դատական ինստիտուտների կողմից, ինչպես նաև ազգային և միջազգային դատական ինստիտուտների հարաբերությունների համատեխստում առանձին դատավորների համար՝ միջազգային դատարանների կողմից,
- գ) նման շփումներում, երկխոսություններում, այցերում և ծրագրերում ներգրավել բոլոր ստյանների դատարանների դատավորների և ոչ միայն բարձր ստյանի դատարանների դատավորներին,
- դ) տրամադրել տեղեկություններ և օժանդակել ազգային դատավորներին՝ օգտվելու այնպիսի կայքէջերից և տվյալների բազաներից, որոնք հասանելի են այլ ազգային և միջազգային դատական մարմիններին:

Գ. Չնայած Եվրոպայում իրավական համակարգերը տարբեր են, այնուամենայնիվ, ԵՊԽՆ-ն ուղջունում է այն ջանքերը, որոնք ազգային դատական մարմինները կարող են ներդնել՝ որպես օրենքի մեկնաբաններ և իրավունքի գերակայության պահպաններ, անհրաժեշտության դեպքում ձեռնարկելով մտքերի փոխանակում ազգային մի քանի դատական ստյանների միջև հետևյալ նպատակով՝

- ա) ապահովել, որ ազգային օրենքը կատարելիս ներպետական օրենսդրությունը, այդ թվում՝ ներպետական նախադեպային իրավունքը, համահունչ լինի միջազգային և եվրոպական իրավունքին, ինչպես դրանք գործում են մի շարք պետություններում,
- բ) հնարավորության սահմանում այս սկզբունքի տարաբնույթ կիրառության կրճատում այն համակարգերում, որտեղ գործում է միևնույն միջազգային չափանիշը,

- գ) ապահովել, մասնավորապես, որ ներպետական օրենսդրությամբ, այդ թվում՝ ներպետական նախադեպով, պահպանվի Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի նախադեպը: Հնարավորության դեպքում պետք է ապահովվի, որ գործը վերանայվի այն բանից հետո, երբ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը վարույթում արձանագրում է ՄԻԵԿ-ի կամ դրա արձանագրությունների խախտում, և այդ խախտումը հնարավոր չէ վերացնել կամ փոխհատուցել որևէ այլ ձևով, քան գործի նոր քննությունը,
- դ) Եվրոպայի խորհրդի առաջարկությունների պատշաճ հաշվի առնում:

Նվրոպայի խորհուրդն առաջատարն է աշխարհամուտում մարդու իրավունքներով զբաղվող կազմակերպությունների շարքում: Նվրոպայի խորհրդին սնցամակցում են 47 պետություններ, որոնցից 28-ը միաժամանակ նաև Նվրոպական միության անցամներ են: Նվրոպայի խորհրդի անցամ բոլոր պետությունները միացել են Մարդու իրավունքների նվրոպական կոնվենցիային՝ որպես մարդու իրավունքների, ժողովրդավարյան և իրավունքի գերակայության պատասխանարանը նպատակադրված միջազգային համամայնագրի: Մարդու իրավունքների նվրոպական դատարանը վերահսկում է Կոնվենցիայի իրագործումն անցամ պետություններում:

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 47 member states, 28 of which are members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

www.coe.int

Նվրոպական միությունը անուսակախ և քաղաքական եզակի գործընկերության է նվրոպական 28 ժողովրդավարական երկրների միջև: Միությունը նպատակն է՝ ապահովել խրոպություն, բարգավաճում և ազատություն իր արածի 500 միլիոն բնակիչների համար, ովքեր ցտկոնում են ապրել ավելի արդար և ապահով աշխարհում: Այս նպատակների իրագործումն նպատակով ՆՄ երկրները ստեղծել են մարմիններ, որոնք կառավարում են ՆՄ-ն և հաստատում վերջինս օրենսդրությունը: Նվրոպական միության կիմնական կառույցներն են Նվրոպական խորհրդարանը (որն ապահովում է Նվրոպայի ժողովուրդների ներկայացուցչությունը), Նվրոպական միության խորհուրդը (որն ապահովում է անցամ երկրների կառավարյունների ներկայացուցչությունը) և Նվրոպական հաննումադավը (որն իրակա-նացնում է ՆՄ ընդհանուր շահերի պատասխանությունը):

The European Union is a unique economic and political partnership between 28 democratic European countries. Its aims are peace, prosperity and freedom for its 500 million citizens—in a fairer, safer world. To make things happen, EU countries set up bodies to run the EU and adopt its legislation. The main ones are the European Parliament (representing the people of Europe), the Council of the European Union (representing national governments) and the European Commission (representing the common EU interest).

<http://europa.eu>

Partnership for Good Governance
Ֆորքընկերության հանուն չավ կառավարման

